

ស្ថានីយផ្ទុស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

ភ្នំកន្ទួតជាស្ថានីយ៍ផ្ទុស៊ីលសត្វសមុទ្រមួយ ដែលមានទីតាំងភូមិសាស្ត្រជាប់នឹងភ្នំស្វាយស្ថិតនៅក្រុងសិរីសោភណ្ណ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ ប្រសិនបើយើងចង់ទៅដល់ទីតាំងភ្នំកន្ទួត គឺត្រូវធ្វើដំណើរតាមផ្លូវបេតុង ខាងកើតសាលាខេត្តបន្ទាយមានជ័យ នោះយើងនឹងឃើញមានផ្លូវបត់ធ្វើឡើងទៅកាន់វត្តភ្នំស្វាយ និងភ្នំកន្ទួតជាក់ជាពុំខាន (រូបលេខ១)។ ភ្នំកន្ទួតជាប្រភេទភ្នំបូកំបោរ ដែលកកជាស្រទាប់ៗ លាយនឹងស្រទាប់ដីដែលមានអតីតកាលជាសមុទ្រមានអាយុកាលក្នុងស័កទី១ សម័យ Permian (២៥១-២៥២លានឆ្នាំ)^១ នៅកំឡុងឆ្នាំ ២០២០ ក្រុមការងារសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្ទុស៊ីល នៃនាយកដ្ឋានតំបន់បេតិកភណ្ឌ បានចុះសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងប្រមូលទិន្នន័យ ដោយបានប្រទះឃើញមានសំណាកផ្ទុស៊ីលជាច្រើននៅទីតាំងភ្នំកន្ទួតនេះ។ សំណាកផ្ទុស៊ីលទាំងនោះរួមមាន៖

១. ប្រភេទផ្កាថ្មស្នែង (រូបលេខ២) ដែលយើងបានរកឃើញនៅទីនោះ។ ផ្កាថ្មប្រភេទនេះក៏បានរកឃើញនៅស្ថានីយ៍ផ្ទុស៊ីលភ្នំបាក់^២ ដែលស្ថិតនៅក្នុងជម្រៅជ្រៅមួយ ហើយក៏បានរកឃើញនៅភ្នំព្រះភ្នំដែផងដែរ។ ប្រភេទផ្កាថ្មស្នែងស្ថិតនៅក្នុង Phylum Cnidaria, Class Anthozoa, Rugosa Corals ពពួកនេះមានប្រវត្តិវិកចំរើននៅក្នុងស័កទី១ Paleozoic ដែលស្ថិតនៅក្នុងចន្លោះពី ២៥០លានឆ្នាំ បន្តមកដល់ចុងសម័យ Permian មានអាយុកាល ២៥១លានឆ្នាំ និងមាននៅសល់តិចតួចបន្តមកពេលបច្ចុប្បន្ន។^៣

២. (រូបលេខ៣) នេះវាមិនមានភាពច្បាស់លាស់នោះទេ វាអាចជាផ្កាថ្ម ឬសារាយ។ ខ្ញុំគិតថាវាក៏ជាប្រភេទមួយរបស់ផ្កាថ្មដែរ វាមានដើមតូចៗ ដែលប្រហាក់ប្រហែលនឹងពពួក Tabulate Corals^៤, Class Anthozoa, Phylum Cnidaria ពពួកនេះយើងក៏ធ្លាប់ជួបប្រទះនៅស្ថានីយផ្ទុស៊ីលភ្នំបន្ទាយនាង និងភ្នំកងវ៉ាផងដែរ។^៥

^១ General Department of Mineral Resource, 2010, Geological Map of Cambodia
^២ <https://ams.com.kh/khmercivilization/>
^៣ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>
^៤ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>
^៥ <https://ams.com.kh/khmercivilization/>

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយ៍ផូស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

៣. (រូបលេខ២) ជាបំណែកមួយនៃពពួកផ្កាថ្ម ដោយមានការកកបាំងផ្នែកដែល ចេញរូបរាងវា យើងអាចដឹងថាវាជាប្រភេទមួយ នៅក្នុង Sub-class Scleractinia, Class Anthozoa, Phylum Cnidaria។^៦ ពពួកដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលនេះមានជួបនៅ ស្ថានីយ៍ផូស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំបន្ទាយនាង ភ្នំកងវ៉ា ភ្នំបាក់ ដែលមានភាគច្រើននៅស្រទាប់ ខាងលើនៃភ្នំ។

៤. ចំពោះពពួកខ្យង (រូបលេខ៥) គឺវាមានលក្ខណៈស្រដៀងទៅនឹងខ្យងក្នុងពេល បច្ចុប្បន្ន។ ពពួកខ្យងប្រភេទនេះ គឺមានតាំងពីយុគសម័យ Paleozoic Gastropoda ដែលស្ថិត នៅក្នុង Family Lophospiridae, Class Gastropoda, Phylum Mollusca^៧ តែយើងក៏មិនទាន់អាច កំណត់ថាវាមានឈ្មោះអ្វីនៅឡើយទេ។

៥. ពពួកខ្យងមួយប្រភេទទៀតដែលនៅក្នុងយុគសម័យ Paleozoic Gastropoda ដែល ខ្ញុំបានជួបប្រទះនោះ មានរាងមូលស្ទើរដូចកូនបាល់ (រូបលេខ៦) បច្ចុប្បន្នខ្យងប្រភេទនេះ ពុំឃើញមាននោះទេ។ ពួកនេះស្ថិតនៅក្នុង Family Bellerophontidae, Class Gastropoda, Phylum Mollusca។^៨ ពពួកនេះខ្ញុំបានជួបប្រទះ នៅស្ថានីយ៍ផូស៊ីលសត្វសមុទ្រភ្នំបាក់ ភ្នំស្វាយ ផងដែរ។

៦. (រូបលេខ៧) ជាបំណែកនៃពពួក អាម៉ូនីត ពពួកនេះមានចាប់តាំងពីប្រមាណ ៤០០លានឆ្នាំមក ប៉ុន្តែវាមានការរីកចម្រើនតិចតួច និងមានច្រើននៅអំឡុងស័កទី២។^៩ យើងបានជួបតែបំណែកតិចតួចតែប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំក៏មិនទាន់ដឹងថាវាមានឈ្មោះអ្វីនៅឡើយ ទេ តែវានៅក្នុង Family Ammonoidea, Class Cephalopoda, Phylum Mollusca។

៧. ពពួក Brachiopods មានឃើញនៅភ្នំនេះជាច្រើនប្រភេទដូចជា (រូបលេខ៨-១០) ជា២ប្រភេទផ្សេងៗគ្នានៅក្នុង Phylum Brachiopoda។

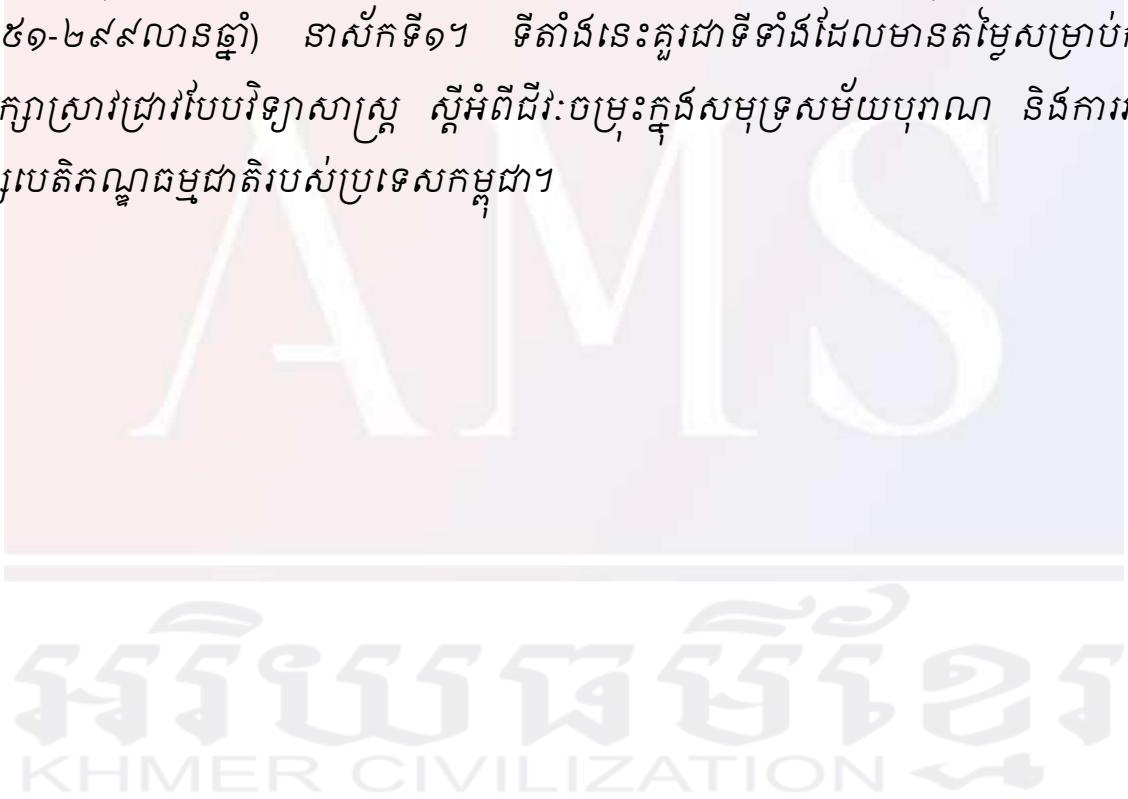
^៦ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>
^៧ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>
^៨ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>
^៩ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយផូស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

៨. លាស នេះជាលើកដំបូងហើយ ដែលយើងប្រទះឃើញផូស៊ីលលាស ដោយមានសណ្ឋានស្រដៀងនឹងលាសបច្ចុប្បន្ន វាមានទំហំប៉ុនលាចទឹកសាបសព្វថ្ងៃ។ ដែលស្ថិតនៅក្នុង Phylum Mollusca Class Bivalvia ។

៩. ផូស៊ីលពពួក Crinoid ត្រូវបានកកក្តាំងទៅជាថ្មកំបោរ និងអាចលាយឡំនឹងសត្វផ្សេងៗទៀត។

រួមសេចក្តីមកទីតាំងភ្នំកន្ទួតបានបង្ហាញអំពីភស្តុតាងផូស៊ីលជាច្រើន ក្នុងពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតនៅក្រោមសមុទ្រនៅឡើយ។ ហើយវាមានអាយុកាលក្នុងសម័យ Permian (២៥១-២៥៥លានឆ្នាំ) នាស័កទី១។ ទីតាំងនេះគួរជាទីទាំងដែលមានតម្លៃសម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ស្តីអំពីជីវៈចម្រុះក្នុងសមុទ្រសម័យបុរាណ និងការអភិរក្សបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយធុសីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

រូបលេខ១ ភ្នំកន្ទួត

រូបលេខ២ ផ្កាថ្មស្នែង

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ

រូបលេខ៣ ផ្កាថ្ម?

រូបលេខ៤ ផ្កាថ្ម

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ

រូបលេខ៥ ខ្យង

រូបលេខ៦ ប្រភេទខ្យងម៉្យាង

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយជួស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

រូបលេខ៧ ប្រភេទអាម៉ូនីត

រូបលេខ៨ ប្រភេទ Brachiopods

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយធម្មសីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

រូបលេខ៩ ប្រភេទ Brachiopods

រូបលេខ១០ ប្រភេទ Brachiopods

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយធម្មជាតិសត្វសមុទ្រ ភ្នំកន្ទួត

រូបលេខ១១ ប្រភេទ លាស Bivalve

រូបលេខ១២ ប្រភេទ ត្រីណូអ៊ីត

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ